

EKSAMEN I RETTSLÆRE

I henhold til rammeplanen for treårig revisorutdanning av 2012

- 10 sp

Onsdag 13.12.2017

Kl 09.00 – 14.00 (5 timer)

Oppgavesettene består av samlet 10 spørsmål hvorav 3 med delspørsmål, 4 sider inklusive denne siden.

Tillatte hjelpemidler:

Norges lover, andre ukommenterte lovsamlinger, særtrykk av lover og forskrifter.

Hvis oppgavene er ufullstendige eller uklare, må du selv ta nødvendige forutsetninger.

Forutsetningene bør gå klart frem av besvarelsen.

Samtlige spørsmål skal drøftes og besvares.

* * * * *

Peder Ås ønsket våren 2015 å starte med bilutleie. Han besluttet å stifte et aksjeselskap kalt Bilutleie AS. Peder eide to varebiler som han mente hadde en verdi på til sammen minst kr 150 000,-. Han ønsket å bruke bilene som aksjekapital dersom dette var mulig.

Spørsmål 1

a) Kan Peder Ås skyte inn de to bilene som aksjekapital?

b) Hvordan må Peder Ås eventuelt gå frem for å bruke disse gjenstandene som aksjekapital?

Bilutleie AS ble stiftet 1. juni 2015 med Peder som eier av alle aksjene. I vedtektene het det at «*Selskapets virksomhet er å drive bilutleie, samt alt som hører under dette; herunder deltakelse i andre selskaper med lignende formål.*» Det var for øvrig ikke noe i vedtektene som avvek fra aksjelovens bestemmelser.

I forbindelse med stiftelsen ble Peder Ås valgt til styreleder. Med seg i styret fikk han Per Putt og sin gode venn og nabo Lars Holm. Bare et par uker senere havnet Peder og Lars i en krangel om et epletre som stod på Peder sin eiendom og som Lars mente skygget for hans terrasse. Lars tok seg til rette og hugget ned epletreet. Peder var skuffet over Lars sin oppførsel og ønsket å kvitte seg med ham som styremedlem. Lars anførte at det ikke var adgang til dette, og at han hadde en tjenestetid på to år fra det tidspunktet han ble valgt til styremedlem.

Spørsmål 2

a) Kan Lars Holm avsettes fra styret?

b) Hvilket selskapsorgan er det i tilfelle som kan avsette ham?

Bilutleie AS ga Peder fullmakt til å inngå avtale om leie av lokale. Peder kom i kontakt med Marte Kirkerud. Marte leier ut flere næringseiendommer i Lillevik kommune. Marte viste Peder et lokale som hun mente var velegnet for Peder. Det var et lite kontor på ca. 20 m² og Peder kunne disponere 10 parkeringsplasser i umiddelbar nærhet av kontoret. Prisen var kr 20 000,- pr. mnd. Lokalet var ledig og kunne tas i bruk umiddelbart. Marte opplyste at næringseiendommen skulle rives om ett år

og at det kun var aktuelt å inngå leieavtale for ett år. Peder ble meget begeistret og sa at han ville komme tilbake til saken med det første.

To dager senere sendte Peder følgende e-post til Marte:

Takk for hyggelig møte. Utleieobjektet er midt i blinken for bilutleie. Prisen er høy for en som er i oppstartsfasen, men den er overkommelig. Jeg lurer bare på om strøm er inkludert i leiesummen.

Marte svarte følgende samme dag:

Hyggelig at lokalet er utmerket for deg og din virksomhet. Det er med glede jeg kan bekrefte at strøm er inkludert i leiesummen.

En uke senere sendte Marte en ny e-post til Peder hvor hun opplyste at hun skulle reise bort, men at hun ville legge nøklene til lokalet i Peders postkasse.

Peder ringte umiddelbart til Marte og sa at han ikke hadde inngått noen avtale med henne om leie av lokalet. Marte hevdet at Peder hadde bundet seg til å leie lokalet.

Spørsmål 3

Er det inngått bindende leieavtale mellom Bilutleie AS og Marte?

Bilutleie AS ansatte Ulla Grå som salgskonsulent. Peder var i forhandling med Ole Vold om kjøp av fire nye biler. Vold er daglig leder i Bil AS. Peder ble syk og informerte Ole om at Ulla hadde fullmakt til å slutføre forhandlingene om kjøp av fire biler. Ulla fikk klar beskjed fra Peder om at hun ikke måtte akseptere en pris som oversteg kr 350 000,- pr. bil.

I forhandlingene opplyste Ulla at Bilutleie AS hadde planer om å gå til anskaffelse av 8 nye biler i løpet av 2016. Ole sa at han kunne selge bilene for kr 300 000,- pr. bil dersom Bilutleie AS forpliktet seg til å kjøpe 8 biler. Han understreket at Bilutleie AS selvsagt kunne bestemme når de fire siste bilene skulle leveres og at Bilutleie AS selvsagt ikke skulle betale før bilene ble levert. Ulla syntes det var et meget godt tilbud. Peder hadde sagt at en pris på kr 320 000,- ville være et meget godt kjøp. Hun aksepterte derfor tilbudet fra Ole.

Da Peder kom tilbake på jobb kontaktet han straks Ole Vold og hevdet at Bilutleie AS var ubundet av avtalen om kjøp av bilene. Han opplyste at Ulla ikke hadde fullmakt til å inngå slik avtale. Ole Vold hevdet at avtalen var bindende for Bilutleie AS.

Spørsmål 4

Er Bilutleie AS bundet av avtalen om kjøp av bilene?

Forutsett i det følgende at Bilutleie AS ble eier av de fire første bilene.

Peder oppdaget at flere av kundene etterspurte bil med tilhenger. Bilutleie AS hadde ingen biler med tilhengerfeste og Peder inngikk avtale med Bildeler AS om kjøp av to elektriske innfellbare tilhengerfester. Bildeler AS påtok seg også å montere tilhengerfestene. Hvert tilhengerfeste kostet kr 9 000,-. Monteringen var enkel og Bildeler AS foretok monteringsarbeidet på begge bilene for kr. 3000,-.

Peder kjøpte to tilhengere av Hengeren AS.

Første kunde som leide bil og tilhenger kontaktet Peder og opplyste at hengesteket hadde løsnet. Det hadde resultert i at tilhengeren veltet og ble totalt ødelagt.

Samme dag tok Peder kontakt med Bildeler AS. Hans Tastad, som er daglig leder i Bildeler AS, sa at han ville se på saken. Det viste seg at det var et par skruer som hadde løsnet. Det var uforklarlig hvorfor dette hadde skjedd. Den som hadde montert hengerfestet forsikret Hans om at han hadde utført arbeidet på samme måte som ha pleide og at man aldri hadde hatt uhell som dette.

Bilutleie AS krevde at Bildeler AS erstattet den ødelagte tilhengeren. Bildeler AS tilbød seg å montere tilhengerfestet på nytt, men bestred erstatningskravet. Hans Tastad mente at ingen hos Bildeler AS kunne bebreides for det som hadde skjedd.

Spørsmål 5

Er Bildeler AS pliktig til å betale erstatning for den ødelagte tilhengeren?

Bilutleie AS hadde behov for kopimaskin og Peder kontaktet Kontor AS. Peder fikk fremforhandlet en avtale om at kjøpesummen på kr 50 000,- skulle nedbetales over to år. Det ble inngått skriftlig avtale om at Kontor AS hadde salgspant i kopimaskinen til kjøpesummen var betalt. Allerede to måneder etter kjøpet bestemte Peder seg for å selge kopimaskinen. Bilutleie AS slet med å dekke utgiftene og Peder mente de kunne klare seg med en kopimaskin som var langt rimeligere. Han la kopimaskinen ut for salg på Finn.no. Den ble solgt til Kari Brun for kr 40 000,-.

Bilutleie AS klarte ikke å betjene gjelden til Kontor AS og Kontor AS ville gjøre salspanteretten gjeldende. Peder opplyste at Kari Brun hadde kjøpt kopimaskinen. Kontor AS tok kontakt med Kari Brun og opplyste at selskapet hadde salgspant i kopimaskinen. Kari ble forundret og sa at hun ikke hadde fått noen opplysning om det da hun kjøpte kopimaskinen. Hun hevdet at Kontor AS uansett ikke hadde noen panterrett i kopimaskinen.

Spørsmål 6

Har Kontor AS salgspant i kopimaskinen?

I forbindelse med at Peder hadde kjøpt de to varebilene forut for oppstarten av Bilutleie AS, hadde han lånt kr 100 000,- av sin daværende venn Lars Holm i desember 2014. I forbindelse med lånet hadde de laget et dokument med følgende tekst:

Gjeldsbrev

Peder Ås er skyldig Lars Holm kr 100 000,-. Det skal beregnes 5% rente per år fra lånet blir utbetalt og frem til det blir tilbakebetalt.

Gjeldsbrevet kan inndrives uten søksmål, jf. tvangsfullbyrdelsesloven § 7-2 a.

Peder hadde signert gjeldsbrevet og signaturen hans var bekreftet av to myndige vitner.

I november 2016 krevde Lars Holm pengene tilbakebetalt. Peder anførte at de ikke hadde avtalt noe om tidspunktet for tilbakebetaling, og at Lars Holm derfor måtte vente til Peder ønsket å betale. Peder pekte på at Holm tross alt var sikret rente så lenge lånet løp.

Spørsmål 7

a) Kunne Lars Holm kreve at Peder tilbakebetalte lånet?

Lars Holm overdro fordringen til Knut Knutsen i begynnelsen av desember 2016.

b) Kunne Lars Holm overdra fordringen til Knut Knutsen?

Bilutleie AS sin likviditet og betalingsevne ble stadig dårligere. Selskapet hadde et ubetalt skattekrav på kr 150 000,- og fire av bilene var pantsatt. I august 2017 kunne Ulla konstatere at hun ikke hadde fått lønn for mai, juni og juli. Hun sendte den 15. august et krav til Bilutleie AS om betaling av de tre lønningene, til sammen kr 90 000,-, med fire ukers betalingsfrist. Da hun etter at fristen var ute fortsatt ikke fikk betalt, sendte hun et konkursvarsel som ble forkynt for Bilutleie AS av namsmyndighetene den 1. oktober med betalingsfrist 15. oktober. Da lønnen fortsatt uteble leverte hun personlig en konkursbegjæring til tingretten den 21. oktober 2017.

Spørsmål 8

Er det grunnlag for åpne konkurs i Bilutleie AS?

Konkurs ble åpnet den 24. oktober 2017. Advokat Eva Grønn ble oppnevnt som bostyrer. I forbindelse med bobehandlingen tok Eva Grønn kontakt med Bilutleie AS sin regnskapsfører med forespørsel om å utlevere bedriftens regnskap. Regnskapskontoret mente de ikke hadde plikt til dette, så lenge de hadde et krav i boet knyttet til tjenester de hadde utført, men ikke fått betalt for.

Spørsmål 9

Har regnskapsfører plikt til å utlevere selskapets regnskaper til bostyrer?

Den 28. mai 2017 hadde Peders kone Inger Ås fylt 40 år. Etter at Peder startet bilutleiefirmaet hadde det blitt lange arbeidsdager og Inger hadde måttet ta seg av det meste av husarbeidet og andre plikter i det felles hjemmet. Peder mente at det var Ingers ekstraordinære innsats som førte til at han kunne legge såpass mange timer i foretaket sitt, og syntes derfor det var rimelig at Bilutleie AS bidro med en gave til 40-årsdagen i tillegg til et smykke han selv hadde kjøpt til henne. På vegne av Bilutleie AS ga Peder derfor et gavekort på cruise i Karibien for to personer. Gaven hadde en verdi på kr 35 000,-. Peder overrakte selv gaven til Inger på fødselsdagen sammen med et kort som hadde påskriften «*De beste ønsker for 40-årsdagen og turen. Hilsen Bilutleie AS*».

Bostyrer Eva Grønn oppdaget utgiften i selskapets regnskaper og mente at disposisjonen kunne omstøtes til fordel for boet.

Spørsmål 10

Kan disposisjonen til fordel for Inger Ås omstøtes?